

امکان سنجی پیوند عملکردی اکوتوریسم و توریسم ورزشی در ایران (مطالعه موردی: استان کردستان)

سمیرا علی آبادی^{۱*}، شیما حسامی^۲

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۱۱/۲۲ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۰۴/۰۲)

چکیده

تحقیق حاضر با هدف امکان سنجی پیوند عملکردی اکوتوریسم و توریسم ورزشی در استان کردستان انجام شد. روش تحقیق حاضر از نوع توصیفی-پیمایشی و بر اساس هدف از نوع کاربردی است. جامعه تحقیق شامل کارشناسان ورزش ادارات ورزش و جوانان و ادارات میراث فرهنگی و گردشگری استان کردستان بودند که از این تعداد ۴۸ نفر به با محققان همکاری داشتند. ابزار تحقیق پرسش نامه محقق ساخته ای بود که پس تأیید روایی صوری و محتوایی آن توزیع گردید. ضریب پایای آلفای کرونباخ پرسش نامه نیز ۰/۸۷ به دست آمد. نتایج تحقیق نشان داد که کوه های نثار، منطقه حفاظت شده بیجار، رودخانه قزل اوزن به ترتیب در اولویت اکوتوریسم بیجار و دریاچه زریوار، روستای اورامان تخت، جنگل های مریوان به ترتیب در اولویت اکوتوریسم مریوان از دیدگاه کارشناسان میراث فرهنگی و گردشگری قرار گرفت. نتایج تحقیق نشان داد که دریاچه زریوار در مریوان و کوه های نثار و منطقه حفاظت شده بیجار دارای بیشترین توان توریسم ورزشی هستند، که به ترتیب بار عاملی آن ها با توان قایقرانی (۰/۸۹)، اسکی (۰/۸۴)، اسکی روی آب (۰/۸۱)، کوهپیمایی (۰/۷۰۱) و کوهنوردی (۰/۷۸) مشخص شدند. با توجه به نتایج تحقیق پیشنهاد می شود با سرمایه گذاری در ساخت اماکن ورزشی با تجهیزات کامل ایمنی به ویژه تجهیز اماکن و تاسیسات و برگزاری مسابقات کشوری و بین المللی در رشته های اسکی، کوهپیمایی و کوهنوردی، اسکی روی آب و قایقرانی (توان های توریسم ورزشی منطقه بیجار و مریوان) گامی مؤثر در جهت جذب گردشگران به این مناطق برداشت.

واژگان کلیدی

امکان سنجی، اکوتوریسم، توریسم ورزشی، استان کردستان.

مقدمه

سازمان جهانی جهانگردی (WTO)، جهانگردی را مجموعه فعالیت های افرادی که به مکان هایی خارج از محل زندگی و کار خود به قصد تفریح، استراحت و انجام امور دیگر مسافرت می کنند و بیش از یک سال متوالی در آن مکان ها نمی مانند تعریف کرده است (آشه، ف، ۱۳۷۹). گردشگری به عنوان بزرگترین و پررونقترین صنعت جهان است و انتظار می رود که در قرن بیست و یکم نیز این صنعت پیشتاز بوده و سیر صعودی آن ادامه یابد (بهمن پور، ۱۳۸۴؛ ۸۸). از سوی دیگر فرار انسان ها از زندگی ماشینی و تمایل به انجام فعالیت های ورزشی و تفریحی در طبیعت بستر مناسبی را برای سرمایه گذاری در صنعت توریسم فراهم آورده است (دریگی، ۱۳۷۹). امروزه توسعه گردشگری در تمامی عرصه ها چه در سطح ملی و منطقه ای و چه در سطح بین المللی مورد توجه برنامه ریزان دولتی و شرکت های خصوصی قرار گرفته است و برای بهبود وضعیت اقتصادی خود باید ابتکار عمل به خرج دهند و درصدد یافتن راه های تازه ای برآیند (لطفی، ۱۳۸۴). بسیاری از کشورهای صنعت گردشگری را به عنوان منبع اصلی درآمد، اشتغال، رشد بخش خصوصی و توسعه ساختار زیربنایی می دانند (طهماسبی و مجیدی، ۱۳۸۴). براساس گزارش سازمان جهانی گردشگری در سال ۲۰۰۷، رشد عمومی صنعت گردشگری را تا سال ۲۰۱۰ بین ۳/۴ تا حداکثر ۶/۷ درصد پیش بینی کرد (آشه، ف، ۱۳۷۹). یافته های موجود بیانگر آن است که بیشترین قسمت از این رشد در بخش طبیعتگردی (اکوتوریسم) است (دریگی، ۱۳۷۹). طبیعتگردی را آن بخش از سفرهایی که به منظور لذت بردن از حضور در طبیعت و نیز دیدار از جاذبه های آن انجام می شود، تعریف کرده اند. برآوردهای جامعه طبیعتگردی (TES)، نشان می دهد طبیعتگردان بسته به انگیزه خود دو گروه را

شامل می شوند: الف) گروهی از طبیعتگردی به دنبال ماجراجویی، دیدار از سرزمین های بکر و نیز گردشگری ورزشی هستند که اغلب در دوره سنی کمتر از ۴۰ سال بوده و بیشتر آن ها در محدوده سنی ۱۹ تا ۳۵ سال قرار دارند، اما گروهی که با هدف لذت بردن از طبیعت و دیدار از حیات وحش به طبیعتگردی می پردازند در محدوده سنی ۳۵ تا ۵۴ سال قرار دارند، طبیعتگردان ترکیب جنسی خاصی ندارند و اغلب نسبت جنسی آن ها ۵۰ به ۵۰ است. اما قاعدتاً انتظار می رود با توجه به برخی محدودیت ها که برای طبیعتگردان بین المللی زن در ایران وجود دارد این نسبیّت تا حدودی به نفع مردان تغییر کند (سازمان ایرانگردی و جهانگردی، ۱۳۸۰). علاوه بر طبیعتگردی که در سال های اخیر بازار گرمی داشته است، گردشگری ورزشی نیز در سال های اخیر بسیار مورد توجه قرار گرفته است، بنابر عقیده کاستر (۱۹۸۴)، گردشگری دانشی چند رشته ای است که اگر بدون انسجام تجزیه و تحلیل دقیق، توسعه و تکامل یابد قطعاً کامل نمی گردد. یکی از این رشته ها گردشگری ورزشی است، موضوعی تلفیق شده از دو صنعت جذاب ورزش و گردشگری، صنعتی که بسیاری از کشورهای دنیا سرمایه گذاری کلان را برای توسعه آن انجام می دهند چرا که اثرات ورزش و جهانگردی بر اقتصاد کشورها تأثیر گذار است (مجتبوی، ۱۳۸۱). گردشگری و ورزش دو نیروی محرک برای ثبات رشد اقتصادی، اشتغال زایی و افزایش درآمد هستند (بهزاد، ۱۳۷۶)، در واقع گردشگری ورزشی، به عنوان سفری که به دلایل غیرتجاری و به صورت رسمی و یا غیر رسمی و بر پایه تفریح یا تماشای ورزش، تشویق ورزشکاران، حضور در رویدادهای ورزشی به صورت کوتاه مدت تعریف شده است. گردشگران ورزشی کسانی هستند که انگیزه و هدف اصلی آنان مشارکت فعال یا غیرفعال در ورزش های رقابتی

می‌کند. وجود مناظر زیبا شامل: پارک‌های ملی، حیات وحش، سواحل دریا، مراکز کوهستانی و سایر جاذبه‌ها همانند آب و هوا و چهار فصل بودن می‌تواند فرصت مناسبی برای جذب گردشگر ورزشی باشد (چیاچن، ۲۰۰۹؛ دولنیکار، ۲۰۰۳؛ براز، ۲۰۰۲). همچنین نوربخش و همکاران (۱۳۸۹)، جاذبه‌های مرتبط با شکار و صید، جاذبه‌های مربوط به بیابانگردی، جاذبه‌های مربوط به تپه‌نوردی و طبیعت‌گردی و جاذبه‌های مربوط به ورزش‌ها تابستانی، آبی و ساحلی در اولویت‌های گردش‌گری استان آذربایجان غربی عنوان کردند. فرج‌زاده اصل و کریم‌پناه (۱۳۸۷)، در تحلیل پهنه‌های مناسب توسعه اکوتوریسم در استان کردستان با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی بیان کردند که استان کردستان از مجموع منابع و جاذبه‌های توریستی بسیاری برخوردار است و پتانسیل مناسب برای فعالیت‌های اکوتوریستی کوهنوردی، صخره‌نوردی، دامنه‌نوردی و طبیعت‌گردی و مشاهده چشم‌اندازهای زیبا، طبیعت‌درمانی، اسکی و ورزش‌های زمستانی، ورزش‌های آبی و ماهی‌گیری را دارد. کاو (۲۰۰۳)، در نتایج بررسی گردش‌گری در قاره آفریقا تاکید می‌کند که با استفاده از فرصت‌های موجود برای بهره‌برداری از گردش‌گری ورزشی متکی بر جاذبه‌های طبیعی ورزشی، مدت‌زمان، فصل، می‌توان درآمد حاصل از گردش‌گری را افزایش داد. با توجه به منابع موجود در کشور، اهمیت گردش‌گری ورزشی و ماهیت گردش‌گری مبنی بر وجود طبیعت‌بکر و چشم‌اندازهای دیدنی، مقاله حاضر با هدف امکان‌سنجی پیوند عملکردی اکوتوریسم و توریسم ورزشی در استان کردستان انجام شد.

روش‌شناسی پژوهش

روش تحقیق حاضر از نوع توصیفی-پیمایشی و بر اساس هدف از نوع کاربردی است. جامعه تحقیق شامل کارشناسان ورزش ادارات ورزش و جوانان و کارشناسان ادارات میراث فرهنگی و گردش‌گری استان کردستان

یا تفریحی یا حتی حضور در رویدادهای ورزشی به منظور لذت‌بردن و تشویق نمودن ورزشکاران است (مجتبوی، ۱۳۸۷). محیط، جاذبه‌های گردش‌گری را به عنوان یکی از مهم‌ترین عناصر صنعت گردش‌گری چون گوهری گرانبها در خود جای می‌دهد (فدل، ۲۰۰۳). مناطق طبیعی همگی می‌توانند منبع توسعه ورزش باشند. در سالیان اخیر، ویژگی‌های مختلف و متنوع زمین، آب و هوا باعث ایجاد تعاریف تازه‌ای از تجارب ورزشی و حتی ایجاد ورزش‌های جدید و توسعه ورزش‌های باستانی شده است (مجتبوی، ۱۳۸۷). رشد روزافزون مسافرت‌های تفریحی مرتبط با ورزش و رواج شیوه زندگی فعال باعث شده است که مردم به مسافرت، به جهت ورزش کردن و رویدادهای ورزشی علاقه مند شوند (ابراهیمی، ۱۳۸۴؛ ادبی‌فیروزجاه، ۱۳۸۵؛ هنرور و همکاران، ۱۳۸۵). گردش‌گری ورزشی بخش در حال توسعه گردش‌گری است که با توجه به آمار، حدود ۳۲ درصد از توفیق‌ها و دست‌یابی‌های جهانی گردش‌گری را به خود اختصاص داده است و با توجه به تغییر سبک زندگی، این پدیده اهمیت یافت است (معین‌فرد و همکاران، ۱۳۹۰). به علاوه یکی از آثار مثبت جهان‌گردی، جنبه اقتصادی آن است که افراد پولی را که در مکان دیگری پس‌انداز کرده‌اند در مکان دومی خرج می‌نمایند و مکان دوم برای ایجاد پول یاد شده هیچ هزینه‌ای نکرده است. از سوی دیگر جهان‌گردی سبب اشتغال‌زایی می‌شود. این در حالی است که کشور ایران با وجود دارا بودن شرایط جغرافیایی، تاریخی، فرهنگی و داشتن قابلیت‌های طبیعی لازم، توان جذب گردش‌گران بسیاری را دارد (محرم‌زاده، ۱۳۸۸؛ محرم‌زاده، ۱۳۸۷). فدل (۲۰۰۳)، گیسون (۲۰۰۵) و جاوید و همکاران (۱۳۹۱)، جاذبه‌های طبیعی را از مهمترین عوامل تأثیرگذار بر توسعه گردش‌گری ورزشی می‌دانند. هنرور (۱۳۸۸)، وجود دریا و سایر جذابیت‌های آبی و نیز مسابقات و رویدادهای ورزشی را دو جاذبه اول برای گردش‌گری ورزشی عنوان

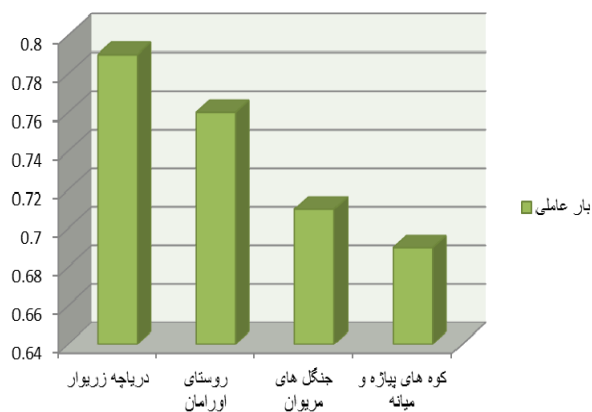
یافته‌های پژوهش

توصیف ویژگی‌های فردی کارشناسان ادارات ورزش و جوانان و میراث فرهنگی و گردشگری نشان داد که ۳۲ نفر (۶۷٪) دارای مدرک کارشناسی و ۱۶ نفر (۳۳٪) دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد بودند. همچنین از این تعداد کارشناس ۲۵ نفر (۵۲/۰۸٪) مرد و ۱۳ نفر (۴۷/۹۲٪) زن بودند. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق به صورت اولویت بندی توان‌های طبیعت گردی (اکوتوریسم) مناطق بیجار و مریوان از دیدگاه کارشناسان در جدول ۱ و نمودارهای ۱ و ۲ آمده است.

بودند که از این تعداد ۴۸ نفر به عنوان نمونه با محققان همکاری داشتند. ابزار سنجش تحقیق، پرسش‌نامه محقق ساخته‌ای است که با استفاده از پرسش‌نامه‌های ادبی فیروزجاه (۱۳۸۵) و نوربخش و همکاران (۱۳۸۹)، طراحی شد و پس تأیید روایی صوری و محتوایی آن از سوی ۶ تن از اساتید متخصص گردشگری و مدیریت ورزشی توزیع گردید. ضریب پایایی آلفای کرونباخ پرسش‌نامه ۰/۸۷ به دست آمد که مطلوب و قابل تأیید است. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و استنباطی شامل کلو مگروف اسمیرنوف جهت ارزیابی نرمال بودن داده‌ها و تحلیل عاملی جهت اولویت بندی (تعیین بار عاملی) توان‌های اکوتوریستی و توریسم ورزشی از دیدگاه کارشناسان با استفاده از نرم افزار SPSS20 استفاده شد.

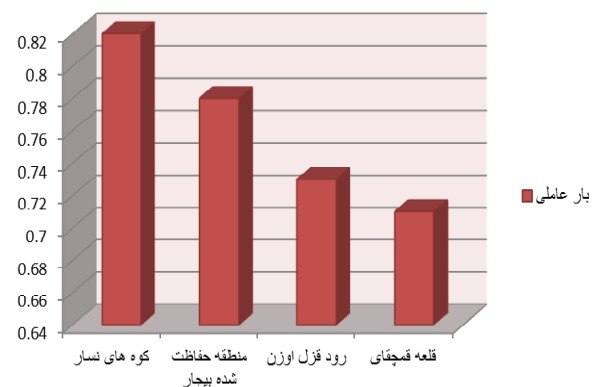
جدول ۱. اولویت بندی توان‌های اکوتوریسم منطقه بیجار و مریوان از دیدگاه کارشناسان میراث فرهنگی و گردشگری

توان طبیعت گردی (اکوتوریسم) بیجار	بار عاملی	توان طبیعت گردی (اکوتوریسم) مریوان	بار عاملی
کوه‌های نثار	۰/۸۲	دریاچه زریوار	۰/۷۹
منطقه حفاظت شده بیجار	۰/۷۸	روستای اورامان تخت	۰/۷۶
رود قزل اوزن	۰/۷۳	جنگل‌های مریوان	۰/۷۱
قلعه قمچقای (روستای صلوات آباد)	۰/۷۱	کوه‌های پیازه و میانه	۰/۶۹

نمودار ۲. اولویت بندی توان‌های اکوتوریسم منطقه مریوان

در رودخانه قزل اوزن (۰/۷۳) و قلعه قمچقای (۰/۷۱)، در اولویت اکوتوریسم بیجار و دریاچه زریوار (۰/۷۹)، روستای اورامان تخت (۰/۷۶)، جنگل‌های مریوان (۰/۷۱)، کوه‌های

نمودار ۱. اولویت بندی توان‌های اکوتوریسم منطقه بیجار

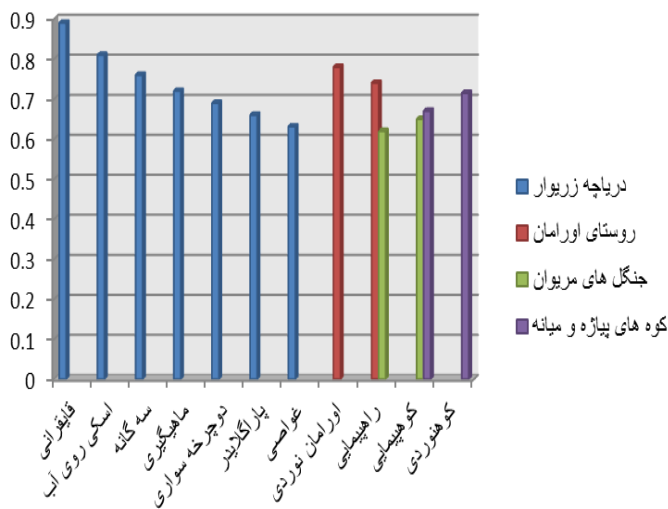
همان‌طور که در جدول ۱ و نمودار ۱ و ۲ مشاهده می‌شود از دیدگاه کارشناسان میراث فرهنگی و گردشگری، کوه‌های نثار (۰/۸۲)، منطقه حفاظت شده بیجار (۰/۷۸)،

پیاژه و میانه (۰/۶۹) به ترتیب در اولویت اکوتوریسم مریوان قرار گرفت.

جدول ۲. اولویت بندی توان های توریسم ورزشی مناسب با جاذبه های اکوتوریسم

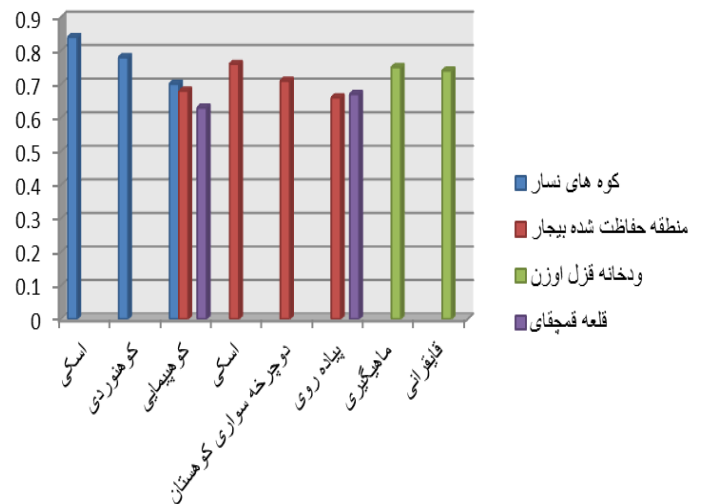
منطقه بیجار و مریوان از دیدگاه کارشناسان ورزش

جاذبه های اکوتوریسم بیجار	توان توریسم ورزشی بیجار	بار عاملی	جاذبه های اکوتوریسم مریوان	توان توریسم ورزشی مریوان	بار عاملی
کوه های نثار	اسکی	۰/۸۴	دریاچه زریوار	قایقرانی	۰/۸۹
	کوهنوردی	۰/۷۸		اسکی روی آب	۰/۸۱
	کوهپیمایی	۰/۷۰۱		سه گانه	۰/۷۶
منطقه حفاظت شده بیجار	رالی	۰/۷۶	روستای اورامان تخت	ماهگیری	۰/۷۲
	دوچرخه سواری کوهستان	۰/۷۲		دوچرخه سواری دور دریاچه	۰/۶۹
	کوهپیمایی	۰/۶۸		پاراگلایدر	۰/۶۶
	پیاده روی	۰/۶۶		غواصی	۰/۶۳۱
رودخانه قزل اوزن	ماهگیری	۰/۷۵	جنگل های مریوان	اورامان نوردی	۰/۷۸
	قایقرانی	۰/۷۴		راهپیمایی	۰/۷۴
قلعه قمچقایی	پیاده روی	۰/۶۷	کوه های پیاژه و میانه	کوهپیمایی	۰/۶۵
	کوهپیمایی	۰/۶۳		راهپیمایی	۰/۶۲
				کوهنوردی	۰/۷۱۵
				کوهپیمایی	۰/۶۷

نمودار ۴. توان های توریسم ورزشی مناسب با جاذبه های اکوتوریسم منطقه مریوان

توریسم ورزشی هستند، که بار عاملی رشته های ورزشی مختلف در جدول ۲ آمده است. قایقرانی (۰/۸۹)، اسکی (۰/۸۴)، اسکی روی آب (۰/۸۱)، کوهپیمایی (۰/۷۰۱)

نمودار ۳. توان های توریسم ورزشی مناسب با جاذبه های اکوتوریسم منطقه بیجار

نتایج حاصل از تحلیل عاملی در جدول ۲ و نمودار ۳ و ۴ نشان می دهد که دریاچه زریوار در مریوان و کوه های نثار و منطقه حفاظت شده بیجار دارای بیشترین توان

و کوه نوردی (۰/۷۸) در اولویت های توریسم ورزشی بیجار و مریوان هستند.

بحث و نتیجه گیری

در مورد منطقه مورد مطالعه تحقیق باید گفت که استان کردستان منطقه ای کوهستانی است که با ارتفاع متوسط ۲۰۰۰ متر از سطح دریا، از مرتفع ترین استان های کشور می باشد. جهت گسترش و استقرار ارتفاعات در استان به گونه ای است که نخستین بارندگی که از توده های هوای باران زا که به غرب کشور می رسند، بر روی ارتفاعات این منطقه صورت می گیرد. ریزش های جوی در نقاط مرتفع به صورت برف و در بخش های کم ارتفاع غالباً به صورت باران می باشد. میانگین سالانه بارندگی در استان معادل ۵۰۰ میلیمتر و بیشترین میزان بارندگی مربوطه به شهرستان مریوان با میانگین ۸۰۰ میلیمتر در سال است. اختلاف ارتفاع بین بلندترین و پست ترین نقاط استان به حدود ۲۴۰۰ متر می رسد که این اختلاف ارتفاع موجب به وجود آمدن اقلیم های متفاوت می گردد و این موضوع از نظر گردشگری و اکوتوریسم حایز اهمیت است. با توجه به ویژگی های اقلیمی و جاذبه های طبیعی استان کردستان، این استان می تواند مکان مناسبی برای جذب گردشگران ورزشی باشد، بسیاری از محققان مانند: چیاچن (۲۰۰۹)، دولنیکار (۲۰۰۳)، براز (۲۰۰۲) محرم زاده (۱۳۸۸)، محرم زاده و قیامی راد (۱۳۸۷)، فنل (۲۰۰۳)، گیسون (۲۰۰۵) و جاوید و همکاران (۱۳۹۱)، جاذبه های طبیعی را از مهمترین عوامل تأثیرگذار بر توسعه گردشگری ورزشی می دانند. نتایج تحقیق نشان داد که کوه های نسا (۰/۸۲)، منطقه حفاظت شده بیجار (۰/۷۸)، رودخانه قزل اوزن (۰/۷۳) و قلعه قمچقایی (۰/۷۱)، در اولویت های اکوتوریسم بیجار قرار دارند. کوه های نسا به دلیل ارتفاع بالا و قرار گرفتن در منطقه کوهستانی بیجار از مناظر دیدنی و بکری جهت جذب توریسم برخوردار است، همچنین به

واسطه میزان بارش برف در زمستان در این ناحیه و وجود پیست اسکی نسا، این مکان می تواند گردشگران ورزشی را جهت انجام اسکی جذب کند. نتایج این بخش از تحقیق با مطالعه فرج زاده اصل و کریم پناه (۱۳۸۷)، مبنی بر پتانسیل بالای استان کردستان در زمینه توریسم ورزشی های زمستانی و اسکی هم خوانی دارد. رودخانه قزل اوزن که شعبات آن شامل: قمچقایی، اوزن دره، تروال و شور می باشد به دریای خزر می ریزد. به علت قرار گرفتن این رودخانه ها در دره های عمیق و دبی زیاد آن ها در فصل بهار سبب شده است که از سوی کارشناسان ورزشی برای توریسم ورزشی های مفرح قایقرانی و ماهیگیری مناسب باشند، که با نتایج تحقیقات هنرور (۱۳۸۸)، نوربخش و همکاران (۱۳۸۹) و فرجی اصل و کریم پناه (۱۳۸۷)، مبنی بر اولویت جاذبه های مربوط به ورزش های ساحلی و ماهی گیری هم خوانی دارد. دریاچه زریوار با بار عاملی (۰/۷۹)، در اولویت اول اکوتوریسم منطقه مریوان قرار داشت. دریاچه زریوار با قابلیت هایی نظیر سد خاکی جنوب دریاچه، مجموعه پارک ساحلی و تپه های مشرف به جاده دور دریاچه، سرسبزی و چشمه های فراوان سبب شده است که یکی از اولویت های گردشگران در استان کردستان باشد. با توجه به وجود چنین جاذبه هایی و عمق مناسب دریاچه، کارشناسان ورزشی پتانسیل بالای این مکان را جهت جذب توریست ورزشی در ورزش های اسکی روی آب، قایقرانی، ماهی گیری، غواصی تأیید کرده اند. همچنین به دلیل وجود ارتفاعات در اطراف دریاچه، کارشناسان پالاگلايدر و به دلیل وجود جاده دور دریاچه، سه گانه را به عنوان اولویت های توریسم ورزشی در دریاچه زریوار تعیین کرده اند. نتایج این بخش از تحقیق با نتایج تحقق فرجی اصل و کریم پناه (۱۳۸۷)، هم خوانی دارد. دیگر اولویت های اکوتوریسم منطقه مریوان با بار عاملی مشخص شامل: روستای اورامان تخت (۰/۷۶)،

برای جذب گردشگر ورزشی دارند. نتایج این بخش نیز با نتایج تحقیق نوربخش و همکاران (۱۳۸۷) و فرجی اصل و کیم پناه (۱۳۸۷)، مبنی بر اولویت تپه نوردی، کوهپیمایی و راهپیمایی در جاذبه‌های گردشگری ورزشی و هم‌خوانی دارد.

نتیجه‌گیری کلی: تحقیق حاضر با هدف امکان‌سنجی پیوند عملکردی اکوتوریسم و توریسم ورزشی در استان کردستان انجام شد. مناطق مورد مطالعه در این تحقیق بیجار و مریوان بودند. نتایج تحقیق نشان داد که استان کردستان با داشتن جاذبه‌های طبیعی متنوع مستعد اکوتوریسم است، همچنین متناسب با این جاذبه‌های اکوتوریسمی از دیدگاه کارشناسان ورزش استان قابلیت‌های توریسم ورزشی نیز بررسی شد. از آنجا که استان کردستان دارای تنوع بسیاری برای گسترش انواع ورزش‌ها جهت جذب توریست می‌باشد، بر اساس یافته‌های تحقیق امکان پیوند عملکردی اکوتوریسم و توریسم ورزشی در مناطق مورد مطالعه وجود دارد و این موضوع امری ضروری به نظر می‌رسد. یافته‌های حاضر به همراه عدم سابقه وجود و یا تکرار بلایای طبیعی همانند زمین‌لرزه و سیل، استان کردستان را در محیط بسیار مطلوبی برای گردشگران، به ویژه طبیعت‌گردان و گردشگران ورزشی قرار داده است. با توجه به نتایج تحقیق پیشنهاد می‌شود با سرمایه‌گذاری در ساخت اماکن ورزشی با تجهیزات کامل ایمنی به ویژه تجهیز پیست اسکی در کوه‌های نثار، تأمین زیرساخت‌های لازم در دریاچه زریوار جهت قایقرانی، اسکی روی آب، سه‌گانه و پاراگلایدر گامی مؤثر در جهت جذب گردشگران به این مناطق برداشت.

جنگل‌های مریوان (۰/۷۱)، کوه‌های پیازه و میانه (۰/۶۹) بودند. اورامان‌تخت با باغات سرسبز و زیبایش که به صورت پلکانی، در بافت مسکونی خانه‌ها و بعضاً در اطراف روستا قرار گرفته‌اند، در سال ۱۳۸۵ به عنوان یکی از مناطق نمونه گردشگری به ثبت رسید. این منطقه به عنوان یکی از اولویت‌های مهم اکوتوریسم از دیدگاه کارشناسان میراث فرهنگی و گردشگری استان کردستان تعیین شده است. اورامان‌تخت به دلیل وجود ساختار پلکانی بافت مسکونی، شیب ملایم، رویش درختان و گل‌های وحشی است که در بسیاری از مسیرهای اورامان، به ویژه رودخانه سیروان که مناظر زیبایی را در دره‌ها و کوه‌ها به وجود آورده، برای هر توریستی جذاب و لذت‌بخش است. از اینرو راهپیمایی و اورامان نوردی و کوهپیمایی از اولویت‌های توریسم ورزشی در این مناطق است که به ویژه می‌تواند مورد پسند افراد بزرگسال و زنان گردشگر باشد. این بخش از نتایج تحقیق با نتایج تحقیق نوربخش و همکاران (۱۳۸۷)، فرجی اصل و کریم پناه (۱۳۸۷) هم‌خوانی دارد. همچنین پوشش جنگلی استان کردستان با وسعتی معادل ۳۲۰ هزار هکتار در نواحی غربی استان قرار گرفته و بعد از جنگل‌های شمال کشور در مرتبه دوم قرار دارد این جنگل‌ها از شمال بانه شروع شده و شهرستان مریوان و قسمت جنوب غربی استان را نیز در بر می‌گیرد. ترکیب کوه، جنگل و رودخانه در مناطق غربی استان مناظر و چشم‌اندازهای زیبایی را به وجود آورده است که بیشتر دوستداران طبیعت را به خود جذب کرده است و می‌تواند جایگاه مناسبی برای توسعه کوهپیمایی، کوهنوردی و راهپیمایی باشد، که این گفته نیز با توجه به نظر کارشناسان ورزش استان تأیید می‌شود و این جنگل‌ها توان بالقوه‌ای

منابع

- ابراهیمی، علی رضا؛ خسروی‌ان، محمدرضا. (۱۳۸۴). "عوامل مؤثر بر رشد و توسعه صنعت توریسم در استان مازندران". مجموعه مقالات اولین همایش سراسری نقش صنعت گردشگری در توسعه استان مازندران، تهران: انتشارات رسانش.

- ادبی فیروزجاه، جواد. (۱۳۸۵). "بررسی عوامل مؤثر بر توسعه گردشگری ورزشی کشور با تاکید بر جاذبه های طبیعی". پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه تربیت مدرس. تهران.
- اینترنت سایت آفتاب. "www.aftab.ir"
- آشه، ف. ۱۹۸۵. جهان گردی: شرکت های فراملیتی و هویت فرهنگی. ترجمه شهناز شفیع خانی. ۱۳۷۹. انتشارات سلمان. تهران: ص ۱۷۲.
- بهزاد، الهام. (۱۳۷۶). "جاذبه های گردشگری در کیش". مجموعه مقالات نخستین همایش جهان گردی جمهوری اسلامی، جلد سوم.
- بهمن پور، هومن. ۱۳۸۴. راهنمای ورزش و محیط زیست، انتشارات کمیته ملی المپیک ایران. ص ۸۸.
- پارکز، ژانت بی، بیورلی آر؛ کی زنگر؛ جروم، کوارترمن. (۱۳۸۲). "مدیریت معاصر در ورزش". ترجمه: محمد احسانی، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس، چاپ اول.
- جاوید، مجید؛ اسدی، حسن؛ گودرزی، محمود؛ محمدی کرمانی، احسان. (۱۳۹۱). نقش اینترنت و رسانه های نوین در بازاریابی گردشگری ورزشی، پژوهش های کاربردی مدیریت علوم زیستی در ورزش، شماره ۳، زمستان ۱۳۹۱، صص ۴۳-۴۹. طهماسبی پاشا، جمعی؛ مجیدی، روفیا. (۱۳۸۴). "چشم انداز گردشگری سواحل جنوبی دریای خزر و آثار آن بر توسعه ی شهرها و روستاهای منطقه (مطالعه موردی: شهرستان تنکابن)". مجموعه مقالات اولین همایش سراسری نقش صنعت گردشگری در توسعه استان مازندران، تهران: انتشارات رسانش.
- دربیکی، م. ۱۳۷۹. درآمدی بر طبیعت گردی و پیامدهای اقتصادی آن. نامه پژوهش. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. شماره ۱۷ و ۱۶. صص ۲۵۶-۲۳۹.
- سازمان ایران گردی و جهان گردی. ۱۳۸۰. برنامه ملی توسعه گردشگری. تهران. ص ۹۶۷.
- فرج زاده اصل، منوچهر؛ کریم پناه، رفیق. (۱۳۸۷). "تحلیل پهنه های مناسب توسعه اکوتوریسم در استان کردستان با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی". پژوهش های جغرافیای طبیعی، شماره ۶۵، صص ۲۲-۵۰.
- لطفی، صدیقه. (۱۳۸۴). "نگرش سیستمی لازمه ی پایداری گردشگری در مازندران، مجموعه مقالات اولین همایش سراسری نقش صنعت گردشگری در توسعه استان مازندران". تهران: انتشارات رسانش.
- محرم زاده، مهرداد. (۱۳۸۸). "اصول و مبانی گردشگری ورزشی". ارومیه: جهاد دانشگاهی، واحد استان آذربایجان غربی. چاپ اول.
- محرم زاده، مهرداد و قیامی راد، امیر. (۱۳۸۷). "بررسی ظرفیت های بازاریابی ورزشی و عوامل مؤثر بر آن به منظور افزایش منابع مالی و توسعه رشته های ورزشی در ایران با تاکید بر هنرهای رزمی". طرح پژوهشی.
- معین فرد، محمد رضا؛ مظفری، سید امیر احمد؛ مشرف جوادی، بتول؛ کاظم نژاد، انوشیروان. (۱۳۹۰). "بررسی وضعیت صنعت گردشگری ورزشی در ایران، المپیک، سال نوزدهم، شماره ۲ (پیاپی ۵۴)، صص ۷-۲۲.
- هنرور، افشار؛ مشرف جوادی، بتول؛ غفوری، فرزاد. (۱۳۸۴). "عامل های سوق دهنده گردشگران به رویدادهای ورزشی بین المللی برگزار شونده در کشور". نشریه المپیک ۱۳۳. پیاپی ۳۱. صص: ۵۱-۶۴.
- Braz, J.L. (2002). "Sport for all Moves People around the Yole". New Perspective for Tourism. Journal of Asians Sport For All. 1:47-52.
- Cave, P. Leader, C., (2003). "Sport Tourism: The case for a local Approach in Africa", Second Africans on peace Trough Tourism.
- Chia-Chen yu. (2009). "Factors that International Fans Intention to Travel to the United States for Sport Tourism". North American Society for Sport Management Conference. Colombia, South Carolina. May 27-30, 2009, p404.
- Dolnikar, S. (2003). "Who is Riding the wave? An Investigation into Development and Psychographic characteristic of Surf Tourists". Coffs Harbour, Australia.
- Gibson. (2005). "Sport tourism", journal of sport Management. INC. 205-214.
- The World Tourism Organization (WTO). (2006). Tourism Highlight, facts and Figures section at www.wto.org.

Feasibility study of Functional link between Ecotourism and Sport Tourism in Iran Case Study (Kurdistan Province)

Samira Aliabadi^{1*}, Shima Hesami²

(Received: 11 February 2014 Accepted: 23 June 2014)

Abstract

This study aims to investigate feasibility of ecotourism and sports tourism in Kurdistan. The material of this study is a descriptive survey and based on objective is of applicable. The research population comprising: sport expert agencies and cultural heritage and tourism office of Kurdistan, that 48 subjects worked with researchers. The assessment tool is a questionnaire. The reliability coefficient of questionnaire is obtained 0.87 that is desired and acceptable. The result of study show that Nesar's mountains protected area of Bijar, Qezel- uzan river, Ghamchaghi castle(Salavat Abad village).are respectively priority of Bijar's ecotourism, and Zariwar lake, Awraman village, the forests of Marivan, Piazhe's mountains and Mianeh are respectively priority of Marivan's ecotourism, the result of the factor analysis show that Zariwar lake in Marivan and Nesar mountains and protected areas of Bijar have the highest power in sport tourism ,that were identified by the order of load factor with power of Boating(0.89), ski(0.84),water skiing(0.81),walking to the mountain(0.701)and hiking(0.78). According To results of this study, we suggest that with investment in making the sport's places with a full complement of safety, especially equipped the installations and holding of National and international sports competitions in ski , walking to the mountain, hiking, water skiing and boating can be effective step to attract tourists to this area.

Keywords

Feasibility, Ecotourism, Sport Tourism, Kurdistan Province.

1. Ph.D. candidate, Educational psychology, Islamic Azad University
2. M.A. Physical education an sport science, Payame Noor University

Email: s.aliabadi311@hotmail.com